

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy óra 25 K Félévre 150 K
 Negyedévre 75 K Egész évre 300 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 1 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
 INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

Az ántánt-diplomácia mesterkedései

Nem szorul bővebb bizonyításra, hogy ez a szerencsétlen háború a központi hatalmaknak nem a hadseregei, hanem előkelő, de annál tehetségtelenebb diplomatai vesztették el. De még diplomataink tehetségtelenségénél is nagyobb baj volt az, hogy a háború folyamán a német nagyvezérkar a diplomáciai vezetést is teljesen magához ragadta.

A központi hatalmak katonai kezekbe került diplomáciájának legnagyobb hibája mindenestre az volt, hogy teljesen mellőzte a diplomáciának évszázadokon át kipróbált szokásos eszközeit és a külpolitikát is katonás modorban vezette.

Annál mesteribb módon tudta alkalmazni a diplomácia összes cselekedéseit, évszázados eszközeit az ántánt kiváló diplomáciája. Ez a diplomácia az eszközökben egyáltalában nem volt válogatás. Céljainak elérésére a legkíméletlenebb eszközöktől sem riadt vissza. Annál féltőbb gonddal ügyelt azonban arra, hogy az ántántnak összes, a háború folyamán tett intézkedéseit a világ közvéleménye előtt megfelelő szépen hangzó elméletekkel igazolja.

Az eredmények mutatják, hogy a fáradozások nem voltak hiábavalók. Az ántánt sajtója addig ismételtette ezeket a mindenesetre igen szépen hangzó hazugságokat, amíg végre nemcsak saját népei, hanem a semleges államok is valószínűvé tették azokat és lassankint az egész világ közvéleménye a központi hatalmak ellen fordult.

Az ántánt diplomácia legkiválóbb mesterfogása azonban kétségkívül a *wilsoni tizenhárom pont* alatt ismeretes világboldogító elméletek kidolgozása és terjesztése volt. Olyannyira tetőzetesek voltak ezek az elméletek és oly komoly ábrázattal hirdették azokat az ántánt különböző hivatalos és nem hivatalos tényezői, hogy végtére már nemcsak az ántánt népei és a semlegesek, hanem a háborúban amúgy is kifáradt és elgyengült központi hatalmak népeinek nagyrésze is hinni kezdte azokat. Nagyon is kérdéses, hogy a wilsoni hazugságok és Wilson kétségkívül kiválóan eljátszott világmegváltó színészi szereplése nélkül a központi hatalmak váratlan és teljes összeomlása bekövetkezett volna-e?

A mi szerencsétlen hazánk vesztét is kétségkívül elsősorban ezek a gyalázatos hazudozások okozták. A wilsoni elvek voltak azok, amelyekkel a lelkiismeretlen demagógok a különbözőben mindig józanul ítélő magyar népet saját hazájának szerencsétlenné tételére rá tudták bízni. Ha figyelemmel tanulmányozzuk a szerencsétlen emlékü Károlyi-uralom óta nálunk lezajlott összes eseményeket, azok minden döntő fordulatainál könnyen felismerhetjük a hatását az ántánt diplomácia mesterkedéseinek, amelyeknek változatlanul csak egy céljuk van: a szerencsétlen magyar nemzetet minden módon és minden eszközzel pusztítani és végső romlásba dönteni. Természetes, hogy emellett az ántánt mindent elkövet, hogy valódi szándékait előlünk ellepze.

Hála azonban a sors kegyének, szerencsétlen nemzetünk volt a legyőzött központi hatalmak közül az első amely a forradalmak kábulatából magához térve, felelőtte a lelkiismeretlen demagógok és fizetett ántánt-ügynökök által hirdetett istentagadó tanokat és bűnbánó lélekkel visszatért ahhoz, aki nem ismer ellenséget, gyűlöletet és megtorlást: a

magyarok gondviselelő Istenéhez. Belátta azt, hogy helyzetének jobbrafordulását csakis úgy remélheti, ha ismét visszatér ezeréves dicső muljának kipróbált államfentartó intézményeihez.

Ez a váratlan fordulat *kinos meglepetést* hozott összes ellenségeinkre, akik már-már biztosra vették, hogy szegény hazánkat is Törökország módjára gyógyíthatatlanul beteg emberré sikerült tenniük. Kitérően informált diplomáciájuk immár kétségbevonhatatlanul felismerte, hogy a magyar nemzet ujjaszületése halomra döntheti az összes Clemenceau féle álmokat.

Ellenségeink jól tudják, hogy céljaikat csakis úgy érhetik el, ha a magyar nemzetet újra elérhetik a konszolidáció utjáról és ismét szerencsétlen belső villongásokba taszítják. Figyeljük csak meg, ebben a világításban a közelmúlt összes eseményeit. Mindjárt meg fogjuk érteni a „művelt nyugat” mérhetetlen felháborodását a keresztyén és nemzeti magyar állam olyan koholt atrocitásai felett,

amelyeket a bécsi ugynevezet „magyar sajtó” információi alapján sikerült az ántánt diplomáciájának felfedeznie.

Lásunk tehát tisztán! Szerencsétlen helyzetünk kétségkívül arra kényszerít bennünket, hogy minden módon és minden eszközzel azon legyünk, hogy az u. n. „művelt nyugat” jóakarát igyekezzünk a keresztyén és nemzeti magyar állam számára megszerezni. Emellett féltő gonddal kell azonban örködnünk a felett, hogy ellenségeink nemzetrontó törekvései rest ne üthessenek a végső erőfeszítéseinkkel felépített új, keresztyén magyar állam falain. *Ne szolgáljuk meg a meghunyászkodással, hanem jól átgondolt és megfontolt férfias, elszánt fellépéssel igyekezzünk tehát igaz ügyünket győzelemre vinni és sohase tévesszük szem elől, hogy nemzetünket a végromlásból csak egy mentheti meg: a becsületes, keresztyén és nemzeti irányzat, amelynek főbb záloga és biztosítéka a hős magyar nemzeti hadsereg.*

Márffy Ede.

A kormány beadta lemondását

Elnapolták a nemzetgyűlést — Soós tábornok vagy Bethlen István?

Budapest, június 25. (Nemz. St. tel. jel.) A nemzetgyűlés mai ülését egy negyed 12 órakor nyitotta meg Rakovszky István elnök. Vass József az igazoló bizottság, Kenéz Béla a bíráló bizottság és Mikovényi Jenő a mentelmi bizottság jelentését terjeszti elő, majd felolvassák az interpellációkat és az indítványkönyvet, melybe Rassy Károly a magyar államvasutak jelenlegi helyzetének megvizsgálásáról jegyezte be indítványát. Azután áttértek a napirendre, s az *indemnitási-javaslatot* harmadszori olvasásban is elfogadták. Az elnök ekkor szünetet rendelt el, mely alatt a folyosókon élénk élet uralkodott. — A képviselők körében hangosan emlegették Bethlen István gróf miniszterelnökségét, de sokan ujságotlák Soós Károly honvédelmi miniszter megbízatását is.

Szünet után, 12 órakor az elnök újból megnyitotta az ülést, s jelentette, hogy Simonyi Semadam Sándor miniszterelnök kíván szólni.

Simonyi Semadam Sándor miniszterelnök kíván szólni.

Simonyi Semadam Sándor: Tisztelt Nemzetgyűlés! Méltóztatnak emlékezni arra, hogy mikor a miniszterelnökséget elvállaltam, kijelenttem, hogy csak a tiszántuli választások lezajlásáig vezetem a kormányt. Minthogy a tiszántuli választások befejeződtek, az én misszióm véget ért. A kormányzó urnak bejelenttem a kormány lemondását, s a kormányzó ur tudomásul vette azt. Arra kérem a Házat, méltóztassék a bejelentést tudomásul venni, s egyúttal azt is kérem, hogy az új kormány megalakulásáig a Ház függessze fel tanácskozásait.

Az elnök kéri a Házat, adjon neki felhatalmazást arra, hogy annak idején intézkedhessék a Ház összehívása iránt. A nemzetgyűlés a felhatalmazást megadja, mire az elnök az ülést berekeszti.

Sopron tiltakozása az elszakadás ellen

Zajos népgyűlés a vármegyeház előtt

Sopron, június 26. (Nemzeti St. tel. jel.) Pénteken délután 5 órakor a soproni középiskolák ifjusága tüntető felvonulást rendezett a városban nemzetiszínű zászlók alatt hazafias dalokat énekelve. A diákokhoz mintegy tizezer főnyi polgárság is csatlakozott. A tüntetés után a vármegyeház előtt népgyűlést tartottak, melyen nemcsak a diákok és tanáraik, hanem a lakosság közül is többen felszóltak. A szónokok hangoztatták, hogy Sopronmegye és Nyugatmagyarország sohasem lesz Ausztriáé és kijelentették, hogy az ezeréves Magyarországhoz minden körülmények között ragaszkodni fognak.

Magyar hang a prágai nemzetgyűlésen

Dr Körmeny-Ekes Lajos a magyar integritásért

A csehek zagyva fővárosában, hol az ezeréves magyar nemzet meggyalázásának pokoli tervét kieszelték, hol a magyar nemzet tönkretételén és posványba stlyesztésén dolgozik ma is a degenerált grófi sörpredék, megrendítő, szivettépő, de ránk nézve dicsőséges, nagy esemény történt ugyanaz napon, amikor a magyar megbízottak Párisban hajtották meg fejüket a nyers erőszak előtt.

A cseh nemzetgyűlés június 4-iki ülésén ugyanis — mint a Szepesi Lapok jun. 15-iki számában olvassuk — felállt egy képviselő, akit a „felszabadított” magyar Felvidékről kü-

döttek a zsebrák-gyülekezetbe, s a következő beszédet mondotta:

— A szlovenszkói magyar és német népek képviselői nevében van szerencsém a következő elvi jelentőségű deklarációt előterjeszteni:

— Azt a tényt, hogy az ugynevezett cseh-szlovák államba belekényszerített magyar területek lakossága a nemzetgyűlési választásokban résztvevő, a cseh állam egyes politikusai és a sajtó alkalmul használták annak megállapítására, hogy a Szlovenszónak nevezett terület magyarsága és németsége a maga jószántából,

vagy legalább is az adott helyzetet jogilag is érvényesnek elismerve és abban megnyugodva foglal helyet a cseh nemzetgyűlésen és ezzel megerősíti az antant-államok megbizottai és a cseh politikusok között létrejött szerződésnek azon megállapítását, hogy a cseh-szlovák állam a területén élő népek akaratából jött létre.

— Meg kell állapítanunk, hogy a tényeknek ilyen, a külföldi közvélemény meglétezését célzó beállítása a valót nem jeli. A területi hovatartozandóság kérdésében nemcsak a magyarság és németiség, de maga a szlovák nép sem lett megkérdve és így nem is nyilatkozhatott. Az igazság az, hogy Felsőmagyarországnak katonailag védtelen területét a cseh csapatok megszállták és annak lakosságát, a bosszu politikája, mint figurákat a sakkjáblán, erőszakosan áttolta egy újabb államalakulat keretébe.

— Azért vettünk részt a választásokon és azért jöttünk ide a parlamentbe, mert nyíltan világ elé kell tárunk, hogy a választási törvény súlyosbításokkal szankcionált választási szabadságának valóságos arcucsapása volt az, hogy a Magyarországtól elszakított területek lakossága statarium, katonai diktatura és cenzura szigora alatt volt kénytelen szavazni; továbbá meg kell bélyegeznünk azt, hogy a politikai hatóságok még ezt a „választási szabadságot” is tömeges politikai letartóztatásokkal, a cseh katonák tizezreinek, a cseh közalkalmazottakkal és a mesterségesen telepített egyéb személyeknek s azok hozzátartozóinak leszárvatásával befolyásolni igyekeztek.

— A magyarságnak és németiségnek képviselői legelső kötelességüknek ismerjük az egész világ élő lelkiismeretét felhívni arra, hogy mi akaratunk ellenére, erőszakosan lettünk a magyar nemzet testéből kitépve és az ezeréves Magyarországnak ideálisan egységes területéből erőszakkal lettünk kiszakítva. Itt létünk tehát távolról sem a népjogellenes ténynek elismerése, de élő és állandó ünnepélyes tiltakozás a tőlünk nélkülünk való embertelenül igazságtalan rendelkezés ellen.

— Tiltakozunk az ellen is, hogy a cseh államhatalom a politikai élet legfőbb megnyilvánulását, a nemzetgyűlési választásokat a Magyarországtól elszakított területeken fogantatolta akkor, amikor azoknak hovatartozandósága még jogszerűen el nem döntött!

— Parlamenti hivatásunk az idegen keretek közé szorított, s ott súlyos elnyomás alatt szorongatott egy milliónál nagyobb számú magyarságnak és a hasonló sorsban élő német testvéreinknek törvényes eszközökkel való, de megalkuvást nem ismerő elszánt védelme mindazon időpontig, amíg eljön a népek között a belátás és megértés órája és amikor mindenki szemében igazság lesz az, hogy a magyar volt talán az egyetlen a világháború versenyzői között, aki győzni is anélkül akart, hogy mástól elvegyen valamit és aki csupán a saját pusztá létéért és az adott szó alapján nemzeti becsületéért küzdött.

— Ha mások bűnei miatt mindent elvesztettünk is, a becsületünk megmaradt. És éppen ez kötelez bennünket annak világos és határozott kijelentésére, hogy önrendelkezési jogunkat soha és semmiképpen föl nem adjuk, azt fenntartjuk és követeljük...

Ez a férfiu, aki így beszélt és mert beszélni a magyar tragédia megpecsételése napján a diadalmában uszó Prágában, dr. Kőröndy Ékes Lajos képviselő, kassai ügyvéd és legutóbb kereskedő volt, aki a trianoni jelenet előtt 2 nappal táviratot küldött Párisba a következő tartalommal:

— A magyar nemzetnek a cseh-szlovák köztársaságban élő része az egész világ előtt az emberiség lelkiismeretéhez fölebbez és tiltakozik az ellen, hogy a köztársasághoz csatolt magyarokat a cseh-szlovák köztársaság állampolgárainak tekintsék.

Amíg ilyen magyar képviselők ülnek a prágai nemzetgyűlés padjaiban, nem féltjük mi Felsőmagyarországot a Pozsonyban, Lőcsén, Kassán izgató bolsevista magyar-zsidóktól! De még a kreten Károlyi Mihálytól sem!

Debrecen irodalmi ünnepe

Hegedűs Pál tábornok, a debreceni katonai körlet parancsnoka a Csokonai-kör felkérésére az íves készséggel kijelentette, hogy a vasárnapi irodalmi ünnepen részt fog venni. A tábornok a vezérkari főnök, a személyi segédtsízt kíséretében fog megjelenni. Keill Elemér ezredes térparancsnok szintén megígérte részvételét.

A ma, június 27-én délelőtt fél 11 órakor az Arany Bika-szálló dísztermében rendezendő irodalmi és művészeti ünnep műsora: 1. Köszöntő. Mondja Géresi Kálmán, a Csokonai kör elnöke. 2. Elnöki megnyitó. Tartja Pekár Gyula, a Petőfi-Társaság elnöke. 3. Szózat. Elmondja Jászai Mari, a Nemzeti Színház művésznője. 4. Prológ. Költemény. Irta és előadja Szávay Gyula. 5. Mohács. Történelmi tanulmány. Irta és felolvassa Angyal Dávid. 6. „Föl a végekre”, „Azután”... Költemények. Irta és elmondja Lőrinczy György. 7. A bus idegen. A múltak novelláiból. Irta és bemutatja Pekár Gyula. Öt perc szünet után: 8. Rab magyar. Költemény. Előadja Sajó Sándor. 9. Irodalmunk a nemzeti újjászületésben. Tanulmány. Irta és felolvassa Császár Elemér. 10. Költemények. Irta és előadja Lampert Géza. 11. A magyar népbagyomány emlékei. Szabad előadás. Tartja dr. Sebestyén Gyula. 12. Patkánybűvölők. Irta és előadja Oláh Gábor. 13. Petőfitől költeményeket mond el Jászai Mari. A matiné pontosan délelőtt fél 11 órakor kezdődik.

A Duna-bizottság programja

Páris, június 26. (Nemz. St. tel. jel.) A Duna-bizottság folytatta tárgyalásait és elhatározta, hogy a jövőben 4 ülést fog évenként tartani. A legközelebbi ülés ez évben, szeptember 15-én lesz Párisban. Elnökké az 1921. évre Troobidge admiralt választották s elhatározták, hogy az elnök 6 havonként fog változni s az ügyeket a budapesti titkárság fogja vezetni, mely a jövőben is ott fog székelni. A bizottság az elmőkből és az egyes érdeelt államok által választott delegátosokból áll.

Mütermi kiállítás

Bors Károly testő művész e hó 27-én, vasárnap délelben nyitja meg kiállítását az állami fémpariskolában levő műtermében. Tudjuk, hogy ez a derék művészünk már régóta csendben és elmélyedve dolgozik, de szórványosan kiállított művei után a nagy közönség mindeideig nem ismerhette meg őt méltóképpen, csupán benső barátai és közeli ismerősei adózhattak neki elismerésökkel, kik állandóan láthatták művészetének magasra fejlődését. Tájékep, csendélet, arckép és figurális tartalmu műveinek mindegyike valóban komoly művészeti tanulmány. Szinte küzdelmesen keresi a festői szempontból való lényegét, egyszerűsít, összefoglal, de amit így megtalál, azt fejlett technikával, könnyedén adja elő.

Örömmel üdvözljük őt, mikor szerény visszavonultságából a nyilvánosság elé lépve, ő is hozzájárul Debrecen művészeti életének fellendítéséhez.

A kiállítás megtekinthető naponként déli 12 órától 2 óráig, Széchenyi-ut 2.

Be kell jelenteni a vetésterületet

A 4787/1920. M. E. számú rendelet értelmében minden termelő (tulajdonos, bérlő, részes művelést vállaló) köteles buza, rozs és kétszeres termésének egy részét a minisztérium által megállapított térítés ellenében közzükségleti célokra az államnak természetben beszolgáltatni. Azt, hogy a termelt búzával, rozssal és kétszeressel bevetett terület minden kat. holdja után mennyi gabonát kötelesek beszolgáltatni, az illető község, vagy város termelési viszonyainak figyelembevételével a közéletkezési miniszter állapítja meg. Minden termelő buza, rozs és kétszeres termésének ama részével, amely a reá kivett mennyiség beszolgáltatása után fennmarad, szabadon rendelkezik. Buzát, rozst, kétszerest állatokkal etetni tilos. Az egyes termelők által beszolgáltatandó buza, rozs és kétszeres mennyiségének

helyes megállapítása céljából a rendelet 4 §-a értelmében minden termelő köteles f. évi június 27-ike és július 3-ika között a városi lisztirodában, Csapó-utca 15. sz. alatt bejelenteni, hogy 1919/1920. gazdasági évben (tavaszi búzát és tavaszi rozst is beleértve) hány kat. hold buza, rozs vagy kétszeres vetése volt. Azok a 100 kat. holdon felüli szántófölddel bíró termelők, (gazdaságok) akik a művelés alatt álló szántóterület egynegyed részénél kisebb területet vetettek be búzával, rozssal, vagy kétszeressel, a fenti terményekkel bevetett terület kiterjedésén felül a tényleg művelés alatt álló egész szántóterületeiket is bejelenteni kötelesek. Részes művelés esetén a bejelentés a földmégművelőknek kötelessége.

Aki valótlan adatot jelent be, illetőleg bevetett területének egy részét elhallgatja, az elítélésből javára mulatkozó gabonakülönbözetenek kétszeresét (és pedig ennek felerészét minden térítés nélkül) köteles beszolgáltatni, e mellett büntetőjogi felelőssége is fennáll.

Azt, aki a bejelentést felhívás dacára elmulasztja, a rendelet szerint olybá kell tekinteni, mintha bevetett egész területét eltitkolni akarta volna.

Maniu tiltakozása

Bukarest, június 26. (Nemz. St. tel. jel.) A Patria jelenti, hogy Maniu Gyula sürgönyt intézett Avarescu miniszterelnökhöz, melyben az erdélyrészi lakosság nevében tiltakozik az ellen, hogy a bukaresti kormány hivatalnokai Erdélyben atrocitásokat kövessenek el. Hivatkozik a lezajlott képviselőválasztásokra, a tömeges politikai letartóztatásokra, a hihetetlen túlkapasokat elkövető kémrendszerre, stb.

Verik a vörösöket

Páris, jun. 26. (Szikratávirat) Varsóból jelentik, hogy a Berezina vonalon élénk tüzérségi tevékenység folyik. Poléziában a Pripjet déli részénél dúló elkezeredett harcok a lengyelekre nézve kedvező fordulatot vettek. A vörös hadsereg üldözése alkalmával több száz foglyot és gépfegyvert zsákmányoltak.

Hadirokkantak, hadiözvegyek és árvák

nemzeti szövetségének támogatása

A belügyminiszteri rendelettel jóváhagyott alapszabályok szerint a tömörülés, illetve szövetség célja: a hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvák társadalmi, gazdasági, erkölcsi és jogi érdekeinek megvédése és előmozdítása. Ebből kifolyólag hatékony közbenjárás az illetékes hatóságoknál oly irányban, hogy a háboru sújtottak társadalmilag illően elhelyezkedhessenek, kényszerpályaválasztás esetén, ha szükséges, előismeretet és a képzést megszerezhessek és a szükséghez képest önállósághoz jussanak, az önfentartására képtelen, vagyontalan gyámolításra szorulók pedig megfelelő ellátásban vagy segélyben részesüljenek. Javukra jóléti, esetleg más intézmények, vállalatok megteremtése. Háboru sújtotta helyzetükkel összefüggő jogi kérdésekben tanácsadás és szükség esetében igyenes jogi védelem.

E célok elérése kívánatos, hogy minél több, erre társadalmilag és anyagilag képesített egyén lépjen be a nemzeti szövetségbe, alapító vagy pártoló tag gyanánt. Az alapszabályok 9. § a szerint alapító tagok azok, akik helépésükkor a szövetség központi pénztárába egyszersmindenkorra egy ezer koronát befizetnek, illetve a szövetség céljaira más hasonló vagy nagyobb vagyoni értéket (pl. ingatlan, kötvények stb) juttatnak. A 10. § szerint pártoló tagok azok, akik évi egy száz korona tagsági díjnak 5, azaz egymásután következő öt éven át minden év január hó 1-én való pontos befizetésére kötelezik magukat.

A szövetség rendes tagjai, azaz az okmányilag igazolt hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvák, az alapszabályok értelmében évi tagsági díj fejében hat koronát kötelesek befizetni, amely tagság három évig kötelező. A teljeseleg szegény sorsu, kiskorú árvákat azonban a központi elnöki tanácsa a fizetési kötelezettség alól kivételesen fel is mentheti. Tag csak az lehet, aki feddhetetlen előéletű, nem vehető fel tagnak az, aki hazaellenes magaviseletet tanúsított vagy az állam törvényes rendje ellen irányuló ténykedésben részt vett.

Adjunk könyvet a katonáknak!

A hadsereg a legnagyobb szerű nevelő-intézmény. Acélos izmokat, ruganyosságot, minden bajjal szemben ellenálló képességeit ad tagjainak. A testi művelése mellett nem csekélyebb fontosságú azonban a szellemi és lelki-lembeli képzés sem. Ennek elősegítésére fognak szorgalmazni az alapítandó **legénységi könyvtárak**. Az elviselhetetlenül magas árak csaknem lehetlenné teszik ma a könyvek bolti beszerzését. Miért is azzal a kéréssel fordulunk a város megértő, áldozatkész nagyközönségéhez, egyesekhez, egyletekhez, könyvtárakhoz, könyvkereskedőkhöz, antikváriusokhoz, hogy szíveskedjenek e nemes célra új, vagy használt fölösleges könyveiket odaajándékozni. Az adományozott könyvek vagy a „Hajduföld” szerkesztőségébe, vagy a Kereskedelmi csarnok volt helyiségébe (Arany János-u, 2) Szirmay Ödön százados urhoz adhatók be.

Elfogták a Garay-utcai rablógyilkost Do ogtalan züllött kovácssegéd

Tegnap még alig merjük remélni, hogy a Garai-utcai bestiális rablógyilkosság tettese az igazságszolgáltatás büntető kezei közé kerül, hisz alig közhajlatsnyira van ide az „oláh-határ” — s mára már közgazgatási rendészetünk legújabb nagy sikeréről számolhatunk be. A Hajduhadházi Bőszörménybe vivő uton egy csendőr járőr ma hajnalban egy gyanus alakot fogott el és bekísérte a hadházi csendőrszere. A vallatásnál beismerte, hogy Kiss Ferenc debreceni születésű 30 éves kovácssegéd, lopásért már többször volt büntelve. Hosszas vallatásra beismerte, hogy ő követte el a Garai-utcai rablógyilkosságot, ő fojtotta meg Major Zsuzsanna övönőt. A gyilkos saját bevallása szerint több gyilkosságot követett el, így Törökzenimiklóson, valamint Szoboszlón is. Erős a gyanu, hogy terrorista is volt s mint ilyen is több büntetést el.

A gyilkos *alacsony termetű, züllött, rongyos ruházatu, barna haja ember, kinek arcáról leri a durvaság.*

A csendőrök behozták Debrecenbe, s kivitték a Garai-utca a tett színhelyére is. A gyilkos zsebében 41 koronát találtak. Állítólag a lopott holmit a Bádagos utcában eladta. A rendőrség nagy eréllyel nyomoz a gyilkos előléte után.

Hirdetmény

Az 1919. évek hadiévül való számítása. A Honv. Min. 61021. eln. 8. 1920. számú körrendelet:

A minisztertanács 1919. évi december hó 9-én hozott és a Főméltóságú Kormányzó Ur folyó évi április hó 17. napján kelt magas elhatározásával jóváhagyott határozata alapján: Az 1919. év hadiévül számítható be mindazoknak, akik az 1919. év folyamán — a március hó 21-től augusztus hó 1-ig terjedő időszakot kivéve — törvényesnek tekinthető alapon, folytatólag legalább 3 hónapon át szakadatlanul tényleges katonai szolgálatot teljesítettek.

A fenti hadiév beszámítására továbbá igényük van azoknak is, akik csupán azon okból nem tölthettek teljes három hónapot tényleges katonai szolgálatban, mert akaratukon kívül és törvényesnek nem mondható okokból a tényleges katonai szolgálat folytatásában vagy általában a tényleges katonai szolgálat teljesítésében megakadályozták. A már nyugállományba helyezett (várakozási illetékekkel szabadsággal) igényjogosultak ellátási illetményei újból megállapítandók. A Honv. min. ur 64687—eln. 32. 1920. számú körrendelete értelmében a már nyugállományba helyezettek, vagy visszahelyezettek közül mindazok, akiknek fentiek alapján az 1919. évek hadiévül beszámítására igényük van, az ezen évek a nyugdíjba való utólagos beszámítását kérvényezni tartoznak. A kérvények az illetékes járási, nem ténylegeseket nyilvántartó hivatalnál nyújtandók be. *Hajduvármegyei m. kir. kat. parancsnokság.*

HIREK

Uj ember-típus

ünt fel a Trianonban keltezett nemzetgyalázó, erőszak-béke aláírása nyomán a fajok nagy lömkelegében: a magyar irredenta. Még nem ismeri, nem látta a világ. Ezer verőfényes, ezer zivataros esztendő hordozta méhében s ott fogant életre a távol Kelet végtelen rónaságán, a Volga és Ural szabad pusztaságán. Szenvedések edzették erőssé, dicsőségek növelték nemességét. Tiszta és nyílt a homloka, bátor és elszánt a tekintete, vasnál edzettebb acél a karja, biztos és szilárd a járása, keményfából való százhuru hárfa a szíve és nemesen fenkölt a lelke működése. Igazi arany-ember. Ott járt Botondal Bizánc kapui előtt, Árpáddal a három bérce és négy folyam között, kísérte Bélát a letarolt rónákon, Mátyást a dicsőség reneszánsz mezéjén, ott járt Bocskayval, ott járt Rákóczi-val, ott járt negyvennyolcban ott járt tízennegyben, — de senki sem látta, senki sem ismerte, csak a meglepett ellenség félté és tisztelte. Most imé itt van. Férgek nyüzsgése kábultta tette, de a megaláztatás életrekeltette. Jött s hogy porondra lépett, sok millió szíve dobbant össze véle. Sastollas főveg van da cos fejében, Nagy-Magyarország zászlaja kezében. Talvilági títán, vagy félisten ő éppen! A Kárpátok zúgja, Adria mormolja, magyar asszony szíve utána sóhajtja szent eskü-ímdját... S járhatja Trianont, türheti a rablót ha egyszer előfjött, ha egyszer harcba szállt, a magyar irredenta sosem nyugszik adaig, míg egyetlen zug lesz széles e hazában, hol nem a háromszínű, cimerez lobogót lengeti a szellő!...

— **Révész Imre dr. lelkes beiktatása.** Vasárnap délelőtt 9 órakor tartja a debreceni ref. egyház újonnan választott lelkipásztora, dr. Révész Imre beköszöntő beszédét a Nagytemplomban, majd az istentisztelet végzetével a ref. egyháztanács gyűlést tart a presbiteri teremben és ünnepélyesen beiktatja dr. Révész Imrét a lelkes állásba. A kiváló lelkipásztor beiktatása nemcsak a debreczeni ref. egyház híveinek ünnepe, hanem léleken ünnepe e napon minden keresztyén felekezeti, mely örvendez a testvéregházal, hogy ilyen kiváló tettekre kész bajnokot nyert. Miután a Hajduföld már annak idején kéllőkép méltatta a debreczeni ref. egyház nagy nyereségét és dr. Révész Imre kiváló egyéniségét, szívből csatlakozunk ez alkalommal is az örvendezőkhöz.

— **Degenfeld József gróf egyházkerületi főgondnok ötven éves egyházi szolgálatáról emlékezett meg Balazár Dezső püspök az egyházkerületi közgyűlés második napján, melegen üdvözlőlvén az öt egyházkerület nevében.** Degenfeld gróf működése a politikai életben sokszor váltott ki szenvedélyes ellentéteket, abban azonban egyáltalán nincs nézeteltérés, hogy egyike ő a magyar református egyház legbátrabb és legmunkásabb embereinek, aki, mint a konvent elnöke, nemcsak egyházkerületében, de országszerte is ismeri a legkisebb ref. gyülekezetnek is minden apró cseprő ügyét. Ügybuzgalmával, egyháziasságával egyik legértékesebb és legtipikusabb terméke a kálvinista magyar fajnak. De ezenkívül is mint törhetetlen akarati és vasszorgaimu ember, a hasznos és alkotó munka terén példát adott a magyar előkelő világnak. A munka demokraciájának embere, aki igénytelenségével a született mánás létére is csak a munkában követelt elsőséget magának. Minderről, a patriárchák korába lépő Degenfeld gróf személyével kapcsolatban a Hajduföldnek is kedves kötelessége volt megemlékeznie.

— **A szavazás elmulasztásának igazolása.** Mindazok, akik a szavazás elmulasztásának igazolása céljából a választási biztosokhoz szavazó igazolványt vagy bármely más olyan okmányt adták be, amelyre a jövőben még szükségük lehet, felhivatnak, hogy ezen irataikat, f. hó 28-án, hétfőn d. e. 8—2 és d. u. 4—6 óra között Csobán Endre főlevéltárnok hivatalos helyiségében (Városháza, földszint 5. szám) vegyék át.

— **A Kálvin-szövetség elnöksége felkéri az ivartörőket, hogy gyűjtőleveleket sürgősen vigyék be Bessenyei Lajos dr. titkárhoz (ref. főgimnázium kapusa).**

— **Elhunyt urnó. Mély részvétellel és megdöbbenéssel értesültünk özv. Tamássy Béláné, néh. Tamássy Béla gyógyszerész özvegyének haláláról.** Családja nemrég egyik budapesti klinikára szállította fel, de az orvosi tudomány súlyos betegségén csak enyhíthetett, de nem segíthetett rajta; 24 én hajnalban kiszenvetett. Az elhunytban Tamássy Géza dr. városi tisztiorvos, Tamássy Béla és Zoltán huszártisztek édesanyjukat gyászolják. Halála több debreceni előkelő családot borított gyászba. Így Debrecennek egyik legrégebb, s 18-ik században beköltözött katolikus családját: a Brunner családot, a Simonffy, Békessy, Márton családokat. — Családja az alábbi gyászjelentést adta ki: Mély fájdalommal tudatjuk, hogy önfeláldozó és szerető édes anyánk, kőséges gyermekem, a legjobb testvér és rokon özv. Tamássy Béláné Brunner Idának most már csak bennünket még így is boldogító emlékét őrizhetjük, mert áldásos életének 56-ik, bánatos özvegyiségének 11-ik évében folyó junius hó 24-ikén, hajnali 4 órakor, hosszas szenvedés és a halotti szentségek ajátatos fölvétele után Budapesten jobblétre szenderült. Drága halottunknak Budapestről hazaérkező porhüvelyét a Szent-Anna-utcai 4. számú gyászházól folyó hó 27-ikén, délután 5 órakor tartandó róm. kath. gyászszertartás után fogjuk a Kossuth-utcai temetőbe örök nyugalomra helyezni; az engesztelő szent miseáldozatot pedig folyó hó 28-án délelőtt 8 órakor fogjuk az Egek Urának bemutatni. E végtiszességtelre rokonainkat, barátainkat, ismerőseinket bánatos szívvel meghívjuk. Debrecen, 1920 junius hó 25. napján. Édes anyja: özv. Brunner Edéné Polónyi Malvin. Testvérei: Brunner Róza férjével Fest Oszkárval, Brunner Malvin férjével dr. Márton Kálmánnal és gyermekeivel. Sógornői: özv. Békessy Lászlóné Tamássy Berta, özv. Tamássy Géáné Szilágyi Erzsébet. Gyermekei: dr. Tamássy Géza, Tamássy Rózsika férjével Vigh Bertalannal, Tamássy Annuska férjével Simonffy Miklóssal, Tamássy Béla, Zoltán és László. Unokája: Vigh Béluska, valamint több rokonok nevében is. A temetést Gebauer K és Tsa temetk. int. (Kossuth u. 2.) rendezi.

— **Felhívás a katonaviseltak jelentkezésére.** Azon 1900—1883. születési évekre tartozó katonaviselt egyének (rokkantak kivételével) ideértve azokat is, kik a háború tartamára felmentést élveztek — kik az eddigi felhívásokra személyleírásuk és igazolványaik átvétele végett, a nemtényezéseket nyilvántartó hivatalban (Egyház-tér 5. szám) alatt még nem jelentkeztek, újból felhivatnak és nyomatékosan figyelmeztetve lesznek, hogy ezen jelentkezési kötelezettségüknek, születési évük szerint megállapított alább jelzett napon és az előző felhívásokban feltüntetett órában annál inkább is eleget tegyenek, mert ellenesetben a jelentkezési kötelezettségükre a kényszerítettni fognak s a jelentkezési kihágásért szigorúan meg lesznek büntetve és ezenkívül ellenőrzések alkalmával az igazolvánnyal el nem látottak kellemetlenségnek teszik ki magukat. 1900., 1899. és 1898. születési évűek július 1-én. 1897., 1896. és 1895. születési évűek július 2-án. 1894., 1893. és 1892. születési évűek július 3-án. 1891., 1890. és 1889. születési évűek július 5-én. 1888., 1887. és 1886. születési évűek július 6-án. 1885., 1884. és 1883. születési évűek július 7-én. Az 1882—1865. születési évekre tartozó egyének pedig felhivatnak a f. hó 16-án kifüggesztett felhívásban jelzett napon és órában való pontos jelentkezésre. Debrecen szab. kir. város tanácsa, katonai és illetőségi ügyosztálya.

— **Az állami reáliskola évzáró ünnepe.** A debreceni állami reáliskola f. hó 29-én kedden d. e. 9 órakor tartja évzáró ünnepét az intézet tornatermében. Erre az iskolai ünnepre a szülőket, a volt tanítványokat, az iskola minden barátját tisztelettel meghívja az igazgatóság.

— **Termelő közönség figyelmébe.** Az új termérendelelet folyó hó 27-én délután 4 órakor fogjuk tagjainkkal megismertetni a Polgári és Gazdakör helyiségében, mivel külön-külön nem vagyunk képesek felvilágosítást adni. — Debreceni Gazdasági Egyesület.

KIS HIREK

Mindent megkísérlelnék a csehek a magyar konszolidáció meggyújtására. Legújabbban azt a trükköt eszeltek ki, hogy a magyar nemzeti hadsereg olyan tisztjeinek, akiknek családja a csehek által megszállott területen tartózkodik, a családjuk nevében riasztó tartalmu sürgönyöket küldenek. Így akarják ezeket a magyar tiszteket odacsalni és letartóztatni.

Villamossá alakítják át a magyar államasutakat, miáltal nagy megtakarítást érünk el a szén tekintetében. Nehány vonalon már ez évben megindulnak a próbajáratok.

Agyuzták Élesdet és Tenkét az oláhok, mert a két község lakosai fellázadtak az oláh tulkapások ellen. Az élesdi főtéren minden ház megsérült. Sok sebesülés történt, de emberéletben nem esett kár.

Diszpolgárává választotta Székesfehérvár Apponyi A bertet, elévülhetetlen érdemeiért.

Előkelő angol ujság: a Nation az erdélyi magyarság retentives helyzetéről, a legnagyobb megértés hangján ír. Az oláhokat Európa leg-alávalóbb népének nevezi.

Rendre érkeznek a jelentések arról, hogy az aratási munkálatok zavartalanul folynak. A földműves munkásság érettségének és hazaszeretetének szép példáját adja.

Zarándoklásra mennek a soproni nők Nagycenkre, Széchenyi István sírjához, hogy hitvallást tegyenek magyar hazájuk mellett s tiltakozzanak az elszakítás ellen.

Elindult az első hajó a Tiszán Szolnok és Szeged között.

Takarékoskodni kell a kötszerrel. A népjóléti miniszter körrendeletben hívta fel a kórházakat, hogy a meglévő kötszerkészletekkel takarékosan bánjanak és a sebészeti osztályon a kötszerpótló anyagokat is igénybe vegyék, mert a kötszereket kímélni kell. Hasonlóképp utasítást ad a miniszter a fehérneművel való takarékoskodásra is. Ahol nem okvetlenül kell fehérneműt használni ott mellőzni kell azt, így abrosz helyett viaszos vásznat, ha az sincs, a puszta asztalt is lehet használni és lemosni. — A fehérneműk mosását is szakszerűen kell végezni. A rongyokat és hulladékokat sem szabad a szemétre dobni, hanem hamuval leszűrt lugban át kell mosni, tiszta vízben kiáztatni, kiszáritani és félevenként felkötödni az országos egészségügyi anyagraktár igazgatóságának feloldozás végett.

Meghívás. A debreceni Petőfi-dalkör július 11-én vasárnap délelőtt 11 órakor a dalkör helyiségében (Csapó- és Burgondia-utca sarok, iparos tanonciskolai épületben) rendes közgyűlést tart, melyre a Petőfi-dalkör alapító, pártoló, rendes és működő tagjai ezennel meghívotnak. A közgyűlés tárgya: 1. Elmult évek-ről jelentés. 2. Alapszabály revízió. 3. Választmány s új tisztikar választás. 4. Alapszabályok értelmében megengedhető indítványok és folyó ügyek tárgyalása. A választmány.

Elfogató parancs. A budapesti büntető törvényszék elfogató parancsot adott ki Gerlei Géza 28 éves volt vasutas ellen, aki Szamuely csapatában parancsnok volt és körülbelül 25—30 ember meggyilkolása terheli lelkét.

Az internáljak ügyének revíziója. A belügyi kormány köriratban értesítette a törvényhatóságokat, hogy internálási ügyekben a jogerős határozatok kelte után 6 hónap múlva el kell rendelni hivatalból a revíziót.

Elveszik az árdrágítók telefonját. Budapestről jelentik, hogy a kereskedelmi miniszter rendeletet adott ki, mely szerint az árdrágításról eltiltott telefonállomás tulajdonosoknak az itéletől számított egy hónapra felmondják a telefonállomást. A jövőben minden árdrágító telefonját azonnal leszerelik.

Részvényeseinket felkérjük, hogy a közgyűléshez letett részvényeiket valalattunk pénztárától átvenni sziveskedjenek. Magyar nemzeti könyv- és lapkiadóvállalat rt.

Nyugdíjas vasutasok kérése az orvosokhoz. A máv. nyugdíjasok helyi csoportjának mintegy ezer tagja van Debrecenben. Átlagos nyugdíjuk évi 200 (kettőszáz) korona. Olvas-ták lapunkban, hogy akadtak derék orvosok, akik a nyugdíjas katonatisztek országos szövetsége tagjainak díjtalan kezelésére vállalkoztak. Az a kérésük ezeknek az elviselhetetlen drágasággal küzdő, becsületes munkában elfáradt embereknek, hogy az ő ingyenes gyógykezelésüket is vállalják el jószívű, humanus gondolkozásu orvosok. Kérésüket szívesen tolmácsoljuk abban a reményben, hogy nem fog süket fülekre találni.

Felhívás rézgálic kiváltására. A városi számvétség felhívja a debreceni szálló-gazdákat, hogy a harmadik permetezéshez szükséges rézgálicról az utalványokat mielőbb váltsák ki, mivel a kiváltás határideje e hó 30-án lejár és ezen időn túl a fennmaradt utalványok újabb jelentkezőknek fognak kiadni. Városi számvétség.

Halálozás. Vetjük a következő gyász-jelentést: Mélységes fájdalommal tudatjuk, hogy egyetlen kisleányunk, unokánk, dedunokám, keresztleányunk és kedves kis rokonunk Kovács Eszti, ártatlan életének 15. havában f. hó 25-én visszaadta lelkét a Teremtőjének. Kedves kis halottunk földi porsátorát június hó 27-én vasárnap délután 3 órakor Ómalom-u. 2/c sz. házunktól a református egyház szertartása szerint tartandó ima után a Kossuth utcai temetőben adjuk át az anyaföldnek. Debrecen, 1920 június hó 26. Angyalok őrizzék álmodat! Nagyszülei: polg. Kovács Mihály és neje Tömösvári Julianna, polg. Nagy Ferenc és neje Hallgató Eszter, dednagymamája özv. Tömösvári Mihályné Nagy Erzsébet. Kesergő szülei: polg. Kovács István és neje Nagy Eszti, keresztapja: polgár Ménes András és neje, Ménes Zsuzsika, kiterjedt rokonságunk nevében is.

A mértékhitelítési és mértékvizsgálati díjazás tárgyában a kereskedelemügyi m. kir. miniszter újabb rendeletet bocsájított ki, mely szerint július hó 1-től kezdődőleg hatályukat veszítik, illetve módosítottak az e tárgyban kiadott korábbi rendeletek. Az új rendelet részletesen megállapítja a hosszmertekek, úrmértékek, súlyok, mérlegek, gázmérők, vízmérők, viteldíjlezők után fizetendő első és időszakos hitelítések díjait, az állami mértékhitelítési hivatalok által végzett helyszíni hitelítések pótdíjait, végül a m. kir. központi mértékügyi intézet által végzett első és időszakos hitelítések, hitelítési engedélyek, rendszerpróbák és vizsgálatok díjait és pótdíjait. A rendelet a kamáránál megtekinthető.

Mészre a kik előjegyzést eszközöltek, sziveskedjenek saját érdekükben titkári hivatalunkat (Piac-utca 61. sz. alatt) délelőtt 9-től déli fél 12 óráig felkeresni, magukkal hozván méz utalványukat. Debreceni gazd. egyesület.

Felhívotnak a gazdák, hogy az aratási munkákra kiutalt dohány átvételére titkári hivatalunknál (Piac utca 61. sz.) sürgősen jelentkezzenek. Debreceni gazd. egyesület.

Házasság. Az állami anyakönyvi hivatalnál és a református püspökségnél kétegyházi Dolga Magda és nemes Bikfalvy Sándor főhadnagy megesküdtek.

Az entente által megállapított ideiglenes határvonalu Magyarország térképe, most jelent meg és a Csáthy könyvkereskedésben kapható.

Harisnyakötő gumi, gumi harisnya mérték után. Nadrágtartó, vizelet tartó, Női pessárium, Olla, Neverip, Hőmérő, Jégtömlő, Gumipárna, Gyermekek gumi, Sülészeti vatta, Sérvköti, Hasköti Vitáriusnál Piac-u. 16.

Alföldy Károly tánciskolájában a szünidei tanfolyam július hó 1-én kezdődik. Beiratkozások: Péterfia-u. 2. sz.

Dr Eisler Géza bõrgyógyász külföldi tanulmány utjáról hazatérve rendelését Józset kir.-herceg-u, 29 sz. alatt megkezdte.

Színház

VIGSZÍNHÁZ:

Vasárnap délután: „Cigányprimás” operett. — Este: „Lili bárónő” operett.

* Erdekés bemutatkozás. A Vigszínházban kedden fog bemutatkozni az országos színészegyesület kitünõ sikerrel vizsgázott növendéke: Bakoss Sarolta, Tömösváryné Farkas Irma nagy tehetségű tanítványa. Szigligeti Ede „Cigány”-ának Rózsi szerepében lép fel, s mi, akiknek volt már alkalmunk gyönyörködni a fiatal, szép hõsnõ játékában, nagy jövõt jósolunk neki pályája megkezdésekor.

Színházi és mozgószínházi irodák jelentése.

* Tisza Karola ma mindkét előadásban játszik. Délután 5 kor mérsékelt helyrak mellett a Cigányprimás operettben, este a „Lili bárónő” operettben, melynek alakítása iránt érthetõ kíváncsisággal néz a közönség tekintettel arra, hogy ez Honthy Hannának parádés szerepe volt. Illésházyt Szokolai Elemér Fredyt Kormos játsza.

* Lili bárónõ, operett ma este, és holnap hétfõn kerül színre.

* Bakos Sarolta [debreceni urileány, aki a budapesti színész vizsgát sikerrel tette le, kedden lép fel a „Cigány” népszimnû Rózsi szerepében.

* Pally Anna a m. kir. Opera primaballerinája és tárculata tomboló siker mellett tartották meg tegnap este első klasszikus táncestélyüket. Operánk legelső táncprimadonnájának és társulatának egyedülálló táncművészete határtalan tetszést keltett. Nem hiába nevezik Pallyt a magyar Pawlowa Annának: táncművészetében tudás, frissesség, grációztás összpontosul. A táncestélyt ma, vasárnap este 8 órakor a Bika disztermében a Tertületvédõ Liga művészeti szerve, a Muzsa rt. megismétli. Jegyek a Bika halljában.

* Ravengár ma vasárnap utoljára mutatja be az Apollo 3—5, 7 és 9 órakor. Jegyeldvétel délelõtt 10—12 ig.

* Judex V. a befejezõ rész a Vezeklés ma utoljára az Urániában.

* A habléány kaliforniai szerelmi dráma 5 felvonásban. Még nem látott szép állat- és tájfelvételeivel elbûvölte a gyönyörű film a nézõt. Ma utoljára mutatja be az Arany Bika-mozi.

* A mozik hétfõi mûsora. Apolló: Aranyifju amerikai filmdráma 5 felvonásban, az Urániában: Forró vágyak regény 4 felvonásban Lina Pellegrini fõszereplésével.

SPORT

Vasárnapi mérkõzések. Nagyerdei pálya. DEAC—DTE. Rendkívül nagy érdeklõdés elõzi meg az utolsó és döntõ bajnoki mérkõzést. A DTE a lehetõ legjobb csapatával áll fel az egyetemi csapat ellen, hogy a 6 : 0 eredményt kicsikarhassa. Az egyetemi csapat meg legszébb eredményeit éppen a DTE ellen érte el: utolsó találkozásuk 1 : 1 eredménnyel végzõdött. Elõzõleg 4 órakor az 1/b. csapatok küzdenek az elsõségért. — Ügetõ-téri pálya. Az Ügetõ-téri pálya közönségének is meg lesz a sporteseménye, a KASE játszik a háziezred csapatával. — Elõtte a Nyomdász SC 1/b. a KASE 1/b. csapatával küzd.

Uszószakosztály elnöke felkéri az összes sportegyleteket, amennyiben megakarják alakítani az uszószakosztályt, a Vértesy uszodában minden sportegylet részére külön nagy sportkabin áll rendelkezésre.

GEBAUER KAROLY ÉS TARSA

TEMETKEZÉSI VÁLLALATA, KOSSUTH-UTCZA 2. SZÁM.

Alapított: 1866. évben.

Temetéseket a legolcsóbban eszközöl a leg-egyszerűbbtől a legdíszesebbig kiítelig. TELEP: Homokkerti, Hid-utca 8. szám.

GYÁSZESÉTEK ALKALMÁVAL FORDULJON BIZALOMMAL FEHÉRTÓI BÉLA

temetkezési intézetéhez. Debrecen, Dégenfeld-tér 4.

Hol temetéseket a legegyszerűbbtől a legdíszesebbig a legolcsóbb árban személyes felügyelet mellett eszközöltenek. Exhumálást és hullaszállítását vállalunk. Koszorúk választékban.

KÖZGAZDASÁG

A HAJDUFÖLD VASÁRNAPI
MELLÉKLETE
ROVATVEZETŐ
B I R Ó P Á L

A gazdasági vasutakról

Irta: Váradi Szabó János.

II.

A E. A. G. V. különben 153. Km. hálózatával Békéscsaba központtal a vidéket köti össze s kizáróan az érdekesség bevonásával részvénytársasági alapon épült fel. Ez a vasut bizonyítja annak, hogy az érdekkörébe tartozó gazdaságok — ugyanazon területen és igáserővel hozamukat minden más különösebb beavatkozás nélkül — hamarosan megkétszerezték; s emellett ez, az érdekesség — a kis termelő — fogyasztó és fizetőképességét is lényegesen fokozta. Pedig ennél a vasutnál a kistermelők érdekében alig történt egyéb, mint hogy eléggé magas díjszabás mellett a naponként megfelelő időben közlekedő személyszállító vonatok azáltal, hogy minden nagyobb tanyánál megállottak, módot adtak arra, hogy a vasutat ezek is használhatták. Ennek a berendezésnek az lett a következménye, hogy *életre és értékre kelt a legszegényebb cseléd és tanyai világ házanépének tevékenysége!* Rövidesen tudatára ébredt a falvak és a kis tanyák lakója annak, hogy minden termény, amit előállít, értéket képvisel. Ez a meggyőződés nagyban fokozta a munkakedvet, a takarékoságot, ezek pedig jólétet teremtettek. S ennek természetes következménye a vidék termelő-képességének fokozódásával együtt járó nagyobb fogyasztóképesség is lett.

Ennek a gazdasági vasutnak a vidékre gyakorolt termékenyítő hatása minden kétségen kívül megállapítható, holott ott sem kerti művelés, sem öntözéssel egybekapcsolt termelés nem volt, sőt eme vidék egyik részének különlegességét képezte, hogy ott az őszi buzát csupán elfogasolt földbe, szántás nélkül vetették, ez volt az u. n. csárdás vetés, vagy csárdázás. Mennyivel lényegesen kedvezőbb eredmények volnának tehát ott elérhetőek, ahol a vidéki központok közelében már bizonyos kerti termelés alapjai is meg vannak, ahol a termelés fokozásának minden egyéb eszközei is hathatósan munkára hívhatók és tevékenységük állandó ébrentartásáról is gondoskodhatunk.

A gazdasági vasut termésközpontozó hatása tehát teljesen kétségen kívül áll és az államhatalomnak elodázhatatlan elsőrendű feladata: ezek hálózatának a kiépítése, valamint a termelés irányítása, tanácsadással, rendszabállyal és anyagi támogatással. Mihelyt ennek tervei nyilvánosságra kerülnek és nagy arányu alapjainak lerakása megindul: szinte holt bizonyos, hogy a tőke is természeténél fogva önként fog önzleni ama egyszerű termelő- és fogyasztó-szövetkezeti vállalatok felé, amelyek gazdasági érdekszálakkal segítenék összekapcsolni és egységessé tenni a társadalmat, ahol biztos elhelyezést találva, a termelés fokozását célzó kölcsönök nyújtásával (trágyafélék, gépek és egyéb felszerelések)

sekre) érvényesítheti termékenyítő hatását. Majd a termények kezelésére, osztályozására, csomagolására, szállítására és értékesítésére adja meg az egész vállalatnak azt a lendületet, aminek következtében a gazdasági vasut nagy horderejű, igazi hatása tisztán és leplezetlenül áll majd előttünk: amint azt az Aegy. a napnál fényesebben ma is igazolja.

Ez az egyszerű és aránylag olcsó beruházás tehát, annak révén, hogy alkalmat nyújt a termelőknek a belterjesebb gazdálkodásra, milliárdokkal fokozhatja azok termelő-képességét. Ezért szociális megerősödésünknek megingathatatlan igazi szilárd pilléreit a gazdasági vasutak hálózatának nemcsak minden nagyobb város és község határában, de azok vidékein vagyis minden neki megfelelő terepen, tehát az egész Alföldön való kiépítésében találjuk meg. Ez az alapja mint már rámutattam a szövetkezeteknek, kivált akkor, ha termelésünk feleslegével a világpiacon megjelenni s a versenyben diadalmasan résztvenni óhajtunk. Mert ehhez széles látókörű kereskedelmi és üzleti jártasság szükséges, ami csak ilyen nagyszabású vállalatnál fejleszthető ki, illetve szerezhető meg. Ez és az alkalmazásba vett módok és eszközök szülik majd végeredményében egyrészt azt, hogy amíg termelésünk másod- és harmadrendű tömegeivel saját szükségleteinket fedezhetjük olcsón: addig az elsőrendű feleslegünkkel pedig a világkereskedelem igényeit is kielégítvén, ezek keresett világkereskedelmi árut fognak képezni és a legmagasabb áron értékesülhetnek. Vagyis a mi fogyasztóink olcsón juthatnak a terményekhez s ennek ellenére mégis a kivitelre kerülő termény magas árából a termelési költség és a tisztességes polgári haszon is fedezetet nyer.

Azaz a termelés, a fogyasztás és a kereskedelem megszervezésével úgy a termelő, mint a fogyasztó és a kereskedelem követelése teljes mértékű kielégítéshez jut, amiben a röviden előadottak nyomán épen nem csekély szereppel a gazdasági vasutak termésközpontozó hatása vesz részt, mert ez a tőkét is olyan termelő tevékenységre ösztönzi, amelynek termelt gyümölcsét mindenekelőtt valutánk megjavulásában, az adóalanyok megszorodásában és főképen ezek megszilárdulásában fogjuk majd megtalálni, amelyek mindegyikére olyannyira rászorult a terhek súlya alatt roskadozó szegény hazánk.

A mozgó tőkének az a sajátosság igénye, mely Buday Barna szerint kalácsot présel ki a gazdából, mikor az maga puliszkát eszik — az ilyen irányu beruházás mellett megváltozni fog és kalácsot juttat mindenkinek. Ellenben nagyon találóan mondja Buday Barna hogy: Nincs az életnek nagyszerűbb igazolása, mint a célját ért termékenység. Áldja meg tehát a Mindenható mielőbb szegény hazánkat sok olyan vezetővel, kiknek élete e téren is igazolást nyerjen!!

A „Hangya“ szövetkezetek örvendetesen szaporodnak 1919. őszén a meg nem szállott területen 700 szövetkezet működött, azóta 555 szövetkezet létesült, úgy hogy ma Magyarország meg nem szállott területén 1255 Hangya szövetkezet működik.

Nyersbőrarak Cseh-Szlovákiában az erdelti súlyra való tekintet nélkül 15 cseh koronában: (1 cseh korona krb. ma 3 K 70 fillér) a magyarországi nyersbőr kgr. 14 cseh koronában, a borjubőr kgr.-ja 24 cseh koronában lettek megállapítva.

30 vagon tanin érkezik Horvátországból magyarországra, mely a honi bőrgyárak közt kerül szétosztásra. A nagyobb mennyiségű taninszállítmány következtében a cipők csizmák olcsóbbodása várható, mert a gyáraink a magas árakat mindég azzal indokolták, hogy nincs elegendő taninkészletük és így a tanint uzsoraáron a láncosoktól kellett beszerezniük.

A Pestvármegyei Gazdasági Egyesület a napokban tartott választmányi gyűlésen állást foglalt a mezőgazdasági kamarák és a megjelent gyapjurendelet módosítása ügyében. Közbenjárta a vármegye déli részén a vöröstarka szarvasmarhatenyésztés fellendítése érdekében. — Az egyesület a télen a földmívelési miniszter támogatásával gazdasági szakelődásokat rendez.

Vetőmagvak, lóhere és lucernamag iránt a külföld érdeklődést mutat. Árak nyersáruért 100 kg.-ként: Lóheremag 5500—6500 K. Lucernamag 7200—8500 K. Fehérheremag 7500—8500 K. Biborheremag 1400—1600 K. Lóbab 1200—1300 K. Ósziborsó 800—900 K. Szószósbükköny 1600—1800 Kor. Muharmag 1200—1300 korona

Piaci ár alatt adják a gépeket. A Magyar Szövetkezeti Központok Áruforgalmi R. T. útján a földmívelésügyi miniszterium gépakciójának keretében mintegy 250 millió korona értékű gép kerül kigyártásra. Teljes biztosíték van arra nézve, hogy a gazdák csakis elsőrendű, kifogástalan minőségű gépet és eszközt kapnak, melyek az Országos Központi Hitel-szövetkezet és „Hangya“ fog szétosztani. Az akció keretében a következő gépek és eszközök kerülnek szétosztásra: borona 12000 drb, szecsakavágó 700 drb, répavágó 1500 drb, tengeri morzsoló 1500 drb, rosta 1500 drb, trieur 500 drb, cséplőkészlet 150 készlet, vetőgép 1000 drb, szekerek 8000 drb, nagyobb mennyiségű szerszámnyelvek, ökörjármok, ökörjárom felsőrész, gereblye, talicska stb.

Felszólamlás a jószágösszeírás tárgyában. A városi számvevőség felhívja a debreczeni gazdaközöniséget, kiknek jószágja a Hortobágyon legel, mivel a legelő jószágok összeírása már megtörtént és arról a gazdaközöniség értesítve is lett, hogyha valami eltérés mutatkoznék az összeírt és tényleg kintlevő jószágok között, felszólalásukat legkésőbb e hó 30-ig a számvevőségnek tegyék meg, annál is inkább, mint-hogy későbbi felszólamlások nem vétetnek figyelembe. Városi számvevőség.

Az aratás és a posta. A kormány intézkedése folytán aratási mozgalmak esetére a közigazgatási hivatalok vezetői: alispánok, polgármesterek, főszolgabírák a postahivatalokat a rendes, hivatali órákon túl is igénybe vehetik. A posta az aratási munkák alatt rendkívüli szolgálatot is tartozik teljesíteni.

A debreczeni kereskedelmi és iparkamara érdekeltisége tudomására hozza, hogy a magyar kormány az 1434/1920. M. E. számú, a Budapesti Közlöny 1920. évi február hó 20 iki 41-iki számában közzétett bejelentésekre vonatkozó rendeletét a következőkkel egészíti ki: A fenti rendelet alapján bejelentett anyagkészletek elidegenítése az alább említett területeken levő anyagok kivételével a jelen rendelet életbelépésének napjától kezdve szabad. Az ellenséges megszállás alól 1920. évi február hó 28. után felszabadult területekre nézve a bejelentés végső határideje 1920. évi július hó 20. napjáig terjed. E határidő eltelté előtt a bejelentés alá eső anyagokat a fent említett területen a rendelet értelmében csakis a kereskedelemügyi miniszter engedélyével szabad elidegeníteni. Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe és végrehajtásával a kereskedelemügyi m. kir. miniszter bizatik meg.

APOLLO	URANIA
Vasárnap RAVENGÁR Kalandorregény 24 felvonás. 1. rész: A Polyk karjai között. 5 felvonásban. Főszereplő Úrca Darmond. Csak 10 éven felüliek nézhetik. Előadások 3, 5, 7 és 9-kor.	Vasárnap JUDEX V. Befejező rész: Vezeklés. Kalandortörténet 5 felv. Előadások 3, 5, 7 és 9-kor.
ARANY BIKA MOZI	
Vasárnap Amerikai film A PARLEÁNY Kaliforniai történet 5 felvonásban. Előadások 3, 5, 7 és 9-kor	

Mindenemű kalaptisztítást és alakítást elfogad

M. Nagy Mihály
kalapos mester Péterfia-u. 8. (Saját ház.)
A ref. főgimnáziummal szemben. Ugyanott állandó nagy választék kész kalapokban.

Meghívó.

Képesített kőműves mesterek felhívtnak, hogy 28-án, hétfőn délután 6 órakor az ipar-terület helyiségében tartandó szakosztályi ülésen megjelenni sziveskedjenek. Tárgy: Előljárásági rendes póttag jelölése.

Szakosztályi elnök.

Finom tisztí zubbonyok. Bricsek és vászon pantallók. Fekete szalon nadrágok. Bocskai sapkák. Női gummitökönyvek készen vagy mérték után legolcsóbban kaphatók.

Katonai egyenruhák tavaszi öltönyök mérték után, vagy fordítások a legolcsóbban és csinosan készülnek

PISKOLTY PÉTER
uri szabó házában Kossuth-utca 58. sz. Katonai cikkek raktára.

Meghívó.

A felszámolásban levő Herkules kapocs-gyár r.-t.-nak Debreczenben Hunyadi-utca 3. szám alatt 1920. évi július 11-én, d. u. 3 órakor dr. Goldmann ügyvéd ur irodájában megtartandó közgyűlésére. Tárgy: Felszámoló jelentése.

A FELSZÁMOLÓ BIZOTTSÁG.

VÉRTESEY uszoda és strand-fürdő

ma megnyílik.

200 méter hosszú és 100 méter széles sziklás tó, gyógyhatású szabad tó. — Felszerelve a modern uszoda összes kellékeivel. Nem uszónak külön kis víz. Külföldi látványosságokban díjakat nyert képesített uszómester. 200 négyzetméter területű fővenystrand. Kabinjegy 5 korona, Sportjegy 2 korona. Idénybérlet 250 korona, — sportegyleti tagoknak 100 korona. Fűrészes hölgyeknek és férfiaknak egyaránt reggel 8 órától este 8 óráig.

Árverés.

Közhirre teszem, hogy a debreceni árvaszék 6458/1920. évi számú határozatával elrendelte, hogy a néhai Bolyó Károly és neje kiskorú gyermekei tulajdonát képező ingóságok házi butorok, felszerelések stb. árverés útján értékesítsenek. Ennélfogva a fenti ingóságokra nézve az árverés **f. év július hó 3-ik napján d. e. 10 órakor** a Méliusz-tér 3. szám alatti házban megtartatik, ahova a venni szándékozókát ezennel meghívja a kiskorúak gyámja.

Finom hentes csemege üzlet.

CSIGÉ KÁLMÁN Bathyhányi-utca 6. sz.
Állandóan kapható paprikás, tústólt és fehér szelet szalonna, kolozsvári, cseszi abált és toka szalonna különlegességek. Friss és száraz kolbász, sonka, szalám, tústólt huszműk és csemege sajtok. Az Árak tisztaság és finomságáért teljes felelősség.

MEGHÍVÓ

A „Debrecen és Vidéke Mezőgazdák Hiteleszövetkezeté” folyó hó 27-én, vasárnap délelőtt 10 órakor a városháza közgyűlés termében tartja

alakuló közgyűlését

melyre városunk gazdaközönségét tisztelettel meghívja.

TÁRGYSOROZAT:

1. A szövetkezet céljának és alapszabályainak ismertetése.
2. Az igazgatóság és felügyelőbizottság megválasztása.

Előkészítő-bizottság.

PALLAS vegyeszeti laboratórium ajánlja legmegbízhatóbb minőségű készítményeit:

„PALLAS” szájvizet, mely teljesen pótolja a cseh lipari Odol készítményt.

„PALLAS” sósórszeszt, baktériumölő, foggyógyító, mely egy külső mint belső használatra kiválóan alkalmas hátszer.

„PALLAS” cipőkrémet fekete és sárga színekben, vízmentes készítmény, a bőrt ápolja és fűkőrfényessé teszi. Azonkívül: **Schampán-Water Bay rumát**, mely a fej mosására a legjobb szer. A korpá képződést megakadályozza, a fejbőrt tisztán tartja, ildűti.

Dr. Heider előírati fogporát: zacskóban kis és nagy dobozban. Hőfehérre teszi a fogat és kellemes szájat ad.

Közkedvelt magyar bajuszpedrójét, fehér és barna színekben.

Kiváló minőségért garanciát vállal a

„Pallas” vegyeszeti, gyógyszerészeti és kozmetikai laboratórium **DEBRECEN, Zápolya-utca 3. szám.**

Eladó villatellek

Bárczy-utca 7. Komlóssy-ut 4 és Poroszlai ut 1. alatt együttesen mintegy 3000 négyzetgölg telek a rajtalevő épületekkel és színekkel

Értekezhetni Egyetemi Építkezés vállalati irodájában. Telefon szám 610.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Széchenyi-utca 31.

szám alatti elsőrangban épített modernül felszerelt ház eladó. Az utcai parkettes 6 szobás lakás, ha vevő a teljes butorberendezést is átveszi — azonnal elfoglalható. Bővebb felvilágosítást nyújt dr. Fejér Ferenc ügyvéd, Simonffy-utca 2—a.

Ismer

kaphatók jó minőségű raktári bőr és vászon felcipők Zeke Testvéreknél, Kar-utca 22.

Keresek

egy kis jömeneteli vendéglőt szálalékra — Vidékre is elmegyek. Két szobás lakást, Hunyadi-utcán azonnal kölcsönösen átadok. Cim a kiadóban.

Nősníni

óhajt ismeretség hiányában ezuton egy közeli községbeli jó megjelenésű közepi oru gyermektelen özvegy tisztviselő. Felkéri ennélfogva azon jobb iparos, polgári vagy tisztviselő családból való 25—40 év közötti gyermektelen özvegy vagy hajadonokat, kik férjhez menni szándékoznak és nyugodt családi életre vágnak, hogy ajánlataikat pontos címmel és lehetőleg fényképpel ellátva e lap kiadó-hivatalába küldjék be „Rokonszenves” jellegre.

Poszfóhulladékok a legmagasabb árban vásárol, bármilyen mennyiséget Libánczi Péterfia-u.4.

Pezsgősüvegeket vesz a „Török” pezsgőgyár.

Koros Sándor

férfi-szabó üzletében Piac-u. 69.
Saját készítésű elegáns férfi öltönyök kaphatók.

Vecsey Antal

vizsgázott fogtechnikus
Szent Anna-utca 6. szám.
FOGHUZÁS FOGTÖMÉS

KISS FERENCZ

női szabó
Piac-u. 56.
Izléses munkát jutányos áron készít. Szakszerű szabászat. Tisztást is elfogad volt Molnár-cég szabásza.

Kovács és Kazánszenet, Akác

műfat, Romancementet, Tüzfát vagon-tételben és métermazsánként azonnali szállításra ajánlok

Polyánszky Orest

tüzfifa és szénkereskedő
Szoboszlai-ut 1. sz. Miklós-utca végén.
Vidéki rendelést is eszközölk.

Kiadvány:

MAGYAR NEMZETI KÖNYV- ÉS LAPKIADÓVÁLL. R.-T.

Ha olcsó és izléses virágcsokrot, kosarat, koszorút akar az vásároljon kizárólag

Rózsa Virágcsarnokba
Kossuth-utca 2. sz. (Városháza épület.) Művirágkoszorúk viszonteladásra a legolcsóbb gyári árban.

Ha szép akar lenni? Korzó arckrémét és szappant használjon!

PARFÜMÖK prima minőségűek, Pipere szappanok. Mindenféle piperoikkak, kótszerek, irrigátor felszerelések, gummi áruk, GAZDASÁGI CZIKKEK, kreolinn stb. legolcsóbban szerezhetők be a

Korzó Drogueriában Piac-utca 42.

Mindenféle írásmunkát gyorsan és pontosan több példányban is előállít és sokszorosít

Szabó Zoltán és Társa
írógép-vállalata, Debreczen, Ref. püspöki palota.